

Hulpmiddelen

Meer comfort, beter leven

Deze brochure is een uitgave van de
Onafhankelijke Ziekenfondsen.

Opmaak: Leen Verstraete
Cover: Fotosearch

Niets uit deze uitgave mag worden
gereproduceerd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, foto-
kopie, microfilm, site of welk ander
medium dan ook, zonder voorafgaan-
delijke schriftelijke toestemming van
de uitgever.

Om praktische redenen werd in de
teksten voornamelijk het mannelijke
genus gebruikt. Uiteraard kan "hij",
"zijn" of "hem" ook als "zij" of "haar"
gelezen worden.

Verantwoordelijke uitgever:

Rik Selleslaghs
St.-Huibrechtsstraat 19, 1150 Brussel.

© Copyright OSD

Brussel, december 2006.

INHOUD

1. Wat verstaan we onder hulpmiddelen?	5
2. Welke soorten hulpmiddelen zijn er?	8
2.1. Hulpmiddelen in huis	
2.2. Mobiliteitshulpmiddelen	
2.3. Revalidatiemateriaal	
2.4. Communicatiehulpmiddelen	
2.5. Andere hulpmiddelen	
3. Waar kan je hulpmiddelen vinden?	10
4. Tegemoetkomingen	10
Meer informatie	11

HULPMIDDELEN

MEER COMFORT, BETER LEVEN

Wie geconfronteerd wordt met lichamelijke beperkingen, zal merken dat die een enorme impact kunnen hebben op het leven van alledag. Het maken van verplaatsingen verloopt minder vlot, dagelijkse handelingen worden in de war gestuurd, men wordt meer afhankelijk van anderen, enz.

Iedereen, op welke leeftijd ook, kan gebruik maken van hulpmiddelen om het leven thuis en daarbuiten te vergemakkelijken. Hulpmiddelen bieden niet alleen meer comfort, maar ze helpen je ook zelfstandiger te functioneren. Leven met een hulpmiddel roept echter ook heel wat vragen op.

De Onafhankelijke Ziekenfondsen willen je via deze brochure graag informeren over de verschillende soorten hulpmiddelen, waar je ervoor terecht kan en bij welke instanties je kan aankloppen voor een tegemoetkoming.

1. WAT VERSTAAN WE ONDER HULPMIDDELEN?

De besproken hulpmiddelen in deze brochure zijn hulpmiddelen die men gebruikt wanneer men niet meer in staat is om dagelijkse handelingen zelfstandig uit te voeren.

Een hulpmiddel kan tijdelijk of blijvend van aard zijn. Het helpt de zelfstandigheid van de gebruiker verhogen en het betekent vaak ook een tijdsbesparing. Zo kan het bijvoorbeeld lang duren om terug recht te staan na een toiletbezoek indien je een beperking hebt in de onderste ledematen en geen gebruik kan maken van handgrepen.

Een hulpmiddel hoeft echter niet altijd als iets afzonderlijks beschouwd te worden. Ook gekende zaken zoals een auto kunnen aangepast worden aan de beperkingen van een persoon. Ook een hond kan opgeleid worden om blinden te begeleiden. Een blindengeleidehond valt dus eveneens onder de rubriek hulpmiddelen.

Hierna geven we je een algemeen beeld van de meest voorkomende hulpmiddelen in het dagelijks leven. Daarbij zullen ook hulpmiddelen besproken worden die niet altijd door iedereen gekend zijn, zoals hulpmiddelen voor éénhandig gebruik.

2. WELKE SOORTEN HULPMIDDELEN ZIJN ER?

2.1 Hulpmiddelen in huis

Voor veel mensen worden hun beperkingen het eerst merkbaar in de badkamer en het toilet. De badkamer is bij uitstek een vochtige omgeving en vormt dus een gevaar voor verminderde houvast, uitglijden en vallen.

Omdat het moeilijk is om juist op die plaatsen hulp aan anderen te vragen, worden meestal in de badkamer en het toilet voor het eerst hulpmiddelen gebruikt. De hulpmiddelen die daar gebruikt worden gaan van eenvoudige artikelen (een antislipmatje in de douche, een handgreep naast het toilet, enz.) tot complexere constructies (zoals een badlift).

Bovendien wil niet iedereen geholpen worden met het aan- en uitkleden. Die mensen kunnen hun toevlucht nemen tot kousenaantrekkers, knopenhaken, elastische veters enz.

Ook in de slaapkamer kunnen hulpmiddelen nuttig zijn. Deze kunnen variëren van een bedsteun tot een aangepast bed voor bedlegerige personen. Een tillift maakt het mogelijk voor verzorgenden om personen met een ernstige handicap meer rugvriendelijk te tillen.

Ook op andere plaatsen in huis kunnen hulpmiddelen een uitkomst bieden: een aangepaste zetel, een lift om naar een andere verdieping te geraken, extra plaats voor permanente rolstoelgebruikers, enz.

Naast de grote, vaak in het oog springende hulpmiddelen zijn er in huis nog verscheidene andere hulpmiddeltjes. De meeste kleine probleempjes kunnen op een eenvoudige manier opgelost worden. Een drinkbekertje met een teut, een warmwaterbord, aangepast bestek voor een betere grip e.d. zijn slechts enkele voorbeelden.

2.2. Mobiliteitshulpmiddelen

In een wereld waar mobiliteit erg belangrijk is, kan een extra steuntje je al een eind op weg helpen. Het aantal mobiliteitshulpmiddelen is bijna niet te overzien. Gaanstokken, krukken, loopkaders, manuele rolstoelen, actieve rolstoelen (compact en lichter van aard en zijn beter afgestemd op de eigen mogelijkheden in functie van optimale zelfstandigheid) en elektrische scooters zijn de meest voorkomende hulpmiddelen in deze categorie.

2.3. Revalidatiemateriaal

Niet alle hulpmiddelen moeten permanent gebruikt worden. Soms hebben we ze enkel nodig om te revalideren. De bekendste onder deze noemer is allicht de hometrainer. Ook kleine simpele hulpmiddelen, zoals een knijpballetje voor handrevalidatie, kunnen een grote bijdrage leveren aan het herstelproces.

Voorts onderscheiden we hulpmiddelen tegen doorligwonden. Er zijn zowel statische als dynamische systemen beschikbaar op de markt. De dynamische antidecubituskussens verschillen van hun statische variant (zoals het gelkussen) doordat ze zorgen voor een wisselende druk.

2.4. Communicatiehulpmiddelen

Ook zijn er hulpmiddelen die helpen bij de communicatie, denk maar aan een leesloep of een stemversterker. Die aanpassingen hebben ook hun weg gevonden naar computertoepassingen, bijvoorbeeld aangepaste websites en aangepaste software met eenvoudige toepassingen.

2.5. Andere hulpmiddelen

Tot slot behoren ook meetapparatuur (zoals bv. een hartslagmeter) en incontinentiemateriaal tot de groep van hulpmiddelen. Voor vele handelingen die problemen opleveren bestaan er middelen die jou helpen je zelfstandigheid en zelfredzaamheid te verhogen, in alle comfort en veiligheid.

3. WAAR KAN JE HULPMIDDELEN VINDEN?

Naar kleinere hulpmiddelen kan je best het eerst op zoek gaan in de klassieke winkels. Een antislipmatje kan je bijvoorbeeld ook in het grootwarenhuis vinden. Veel relaxzetels zijn dan weer gewoon te koop in de meubelzaak. Ook je apotheker kan je vaak klein aangepast materiaal bezorgen.

Voor grotere en meer specifieke hulpmiddelen kan je dan weer terecht in de thuiszorgwinkel van je ziekenfonds.

Soms dringt de aankoop van een permanent hulpmiddel zich inderdaad op. Maar voor tijdelijke problemen (bijvoorbeeld revalidatie) kan je soms beter het vereiste hulpmiddel lenen. Dan kan je terecht bij de uitleendienst van je ziekenfonds, waar je een hele reeks hulpmiddelen kan ontlenen tegen zeer lage uitleentarieven.

In beide gevallen is het echter steeds aangewezen om samen met een professionele hulpverlener na te gaan wat de mogelijkheden zijn. De sociale dienst van je ziekenfonds zal je hierbij graag begeleiden.

4. TEGEMOETKOMINGEN

Buiten terugbetalingen via de verplichte ziekteverzekering, bestaan er nog enkele andere financiële tussenkomsten.

Via het Vlaams Fonds kan je een aanvraag doen voor een tussenkomst in hulpmiddelen die je nodig hebt om je zelfstandigheid te verhogen. Inschrijven kan tot de leeftijd van 65 jaar.

Indien je aanpassingen wenst te doen aan je woning (bijvoorbeeld een traplift plaatsen) kan je daarvoor via het gewest, de provincie of gemeente een premie bekomen. Informeer er gerust naar bij de sociale dienst van je ziekenfonds.

Op www.bouwenenwonen.be vind je een overzicht van steunmaatregelen die de Vlaamse overheid voorziet bij het verbouwen en of het aanpassen van je woning.

MEER INFORMATIE

De sociale dienst van jouw ziekenfonds

De sociale dienst kan je raad geven en begeleiden bij de aankoop of het uitlenen van de noodzakelijke hulpmiddelen en je uitgebreid informeren over de mogelijke financiële tussenkomsten.

Het Vlaams Agentschap (Vlaams Fonds)

Het Vlaams Fonds komt tussen in de kosten van een aantal hulpmiddelen. Op www.vlafo.be vind je daarover meer informatie. Via de sociale dienst van je ziekenfonds kan je een dossier bij het Vlaams Fonds opstarten.

Kennis- en Ondersteuningscentrum van het Vlaams Fonds

Op de website van het Kennis- en Ondersteuningscentrum van het Vlaams Fonds (www.koc.be) vind je tenslotte een gegevensbank met tal van hulpmiddelen voor personen met een motorische, visuele, gehoor- of spraakhandicap en voor personen met een cognitieve handicap of leerstoornis (zie: www.vlibank.be).

Hulpmiddelen Meer comfort, beter leven

Onafhankelijk **vzw**
Sociaal Dienstencentrum Vlaanderen

Sint Huibrechtsstraat 19 • 1150 Brussel